

Onzin-cijfertjes

Steven Defour is na twee speeldagen in play-off I de metronoom van Anderlecht, want Steven Defour had 173 balcontacten over die twee wedstrijden. Anderlecht domineerde bij Standard, dat was een ander cijfer in de krant. Het won meer duels, had veel meer balbezit, drie keer zoveel corners, gaf zestig passes meer dan Standard en die waren ook nog eens nauwkeuriger. Goed zo, Steven en RSCA.

Afgelopen woensdag was het Atlético-Real voor de Champions League. Real had op het veld van de stadsgenoot 58 procent balbezit, schoot twee keer zoveel op doel (8-16), vier keer zo precies (2-8 'on target') en paste haast dubbel zoveel: 239 tegen 464 passes. Lijkt op eenrichtingsvoetbal, maar Atlético had evengoed kunnen winnen, zegt het gevoel (waarmee vaak iets mis is, maar dat terzijde).

En Standard-Anderlecht dan? Die alomtegenwoordige Steven Defour werd in een andere krant ervan beticht "in de war" te zijn geweest. Hij kwam nooit in de wedstrijd. De uitslag van Standard-Anderlecht was 3-1. Zelden is Anderlecht op het veld van Standard zo weggespeeld, aldus de unanieme commentaren van de schrijvende en pratende sport-media.

Statistieken bewijzen soms alles en soms niks. Statistieken moeten representatief zijn: twee wedstrijden ver in de play-offs statistieken op de mensheid loslaten, is nonsens. Halfweg na vijf wedstrijden is al riskant; na tien wedstrijden lijkt logischer. Statistieken moeten relevant zijn. Statistieken moeten de essentie

meten, want meten zonder te weten maar denken dat je het weet, dát is pas tijdverlies.

Daarom is het goed om te kijken waar het in voetbal om draait. Voetbal is het spel met de minste goals, bijgevolg

met de grootste kans dat toeval de uitslag bepaalt. Meet dus vooral de acties of de parameters die dat toeval beïnvloeden. Trond Sollied had één parameter: *balls in the sixteen*.

Sollied had gelijk. Balbezit is pas waardevol, als je erin slaagt om ballen in de zestien te krijgen. Balbezit per speler is ook waardevol (zie Defour), maar al veel belangrijker is de verticale spelprogressie, met andere woorden: wat doet een speler met een bal op een gegeven moment? Hoeveel schuift hij ons spel op, richting overkant? Creëert hij ruimte met zijn acties?

Een verdediger die maar tien keer aanvalend aan de bal komt en daarvan drie keer over veertig meter een haarfijne cross trapt in de rug van de verdediging, met drie kansen tot gevolg: gauw opstellen. Maar wat als hij zelf te traag is om de ruimte in zijn rug te belopen: niet opstellen? Dan had Frank de Boer nooit gespeeld op het WK van 1998 en had hij nooit de cross aller crosses gegeven op Dennis Bergkamp tegen Argentinië. In zuivere sportstatistiek mag het waardecijfer (10 op 10) van die actie nooit afhangen van de fenomenale kap en de goal van Bergkamp die daarop volgde.

Statistieken moeten de essentie meten, want meten is weten. Maar meten zonder te weten en denken dat je het weet, dát is pas dom

Voetbal is simpel en ook weer niet, omdat het zo'n onberekenbare sport is, super-interactief en weinig repetitief. In voetbal wint soms de slechtere ploeg die maar de helft van de tijd aan de bal is, drie keer over de middenlijn sukkelt, maar

wel drie op drie scoort. In elke andere sport scoren de tegenstanders altijd meer, en winnen.

Daarom heeft voetbal een probleem met statistiek en zeggen cijfertjes onmiddellijk na een wedstrijd niks. Een wedstrijd herbekijken en cijfermatig in kaart brengen, waardoor ook het proces en niet alleen het resultaat zichtbaar wordt, dat is voetbalstatistiek. En lul niet langer over *Moneyball*, het verhaal van baseballmanager Billy Beane, vereeuwigd in een film. Versimpeld dus, waardoor het lijkt alsof Billy Beane warempel statistiek gebruikt om spelers te evalueren.

Dat klopt, alleen had baseball al honderd jaar statistiek en heeft Billy Beane andere cijfergegevens gebruikt, zoals 'on base percentage', iets wat je zou kunnen vergelijken in het voetbal met terreinwinst. Beane wist zich ook gesteund door Sabermetrics, een organisatie van fanatieke hobby-statistici die zich al jaren de kop breken welke baseballstats de doorslag geven. Daarom een oproep aan de verlichte geesten van het edele voetbalspel: ga op zoek naar de juiste parameters en statistieken die er toe doen en kom dan eens terug met die gecommmercialiseerde onzin-cijfertjes.